

Article opinió - Ramon Orfila - “El Senyor X dels GAL”

Les recents declaracions de l'ex ministre d'Interior, José Barrionuevo, assumint l'autoria de la direcció de les actuacions del GAL, torna posar de manifest el dèficit democràtic que implica el silenci i el secretisme que han rodejat tot el que es refereix a la creació i la direcció del cas més flagrant de terrorisme d'estat, des de la Transició.

Barrionuevo, apareix somrient a l'entrevista en la que intenta justificar la creació i les actuacions criminals del GAL amb frases com **“era una guerra sucia y nosotros actuábamos de la misma manera”, o “Yo mandé coger a Larretxea en Hendaya. Era delito, si, si.” «Lo llegaron a coger [a Larretxea], ¡pero era un tipo tan grande que no cabía en el maletero del coche! Y como se resistió llegaron los gendarmes y se desbarató el asunto».**

Els GAL, haurien comès una vintena d'assassinats d'ençà que es van crear, ben al principi dels anys 80 i fins l'any 1987, quan governant Felipe González, Barrionuevo es va encarregar de la gestió del Ministeri d'Interior, en plena ofensiva d'ETA.

Es tractava de respondre a les actuacions d'ETA des de l'Estat, però fora de la legalitat i traspasant tots els límits de l'Estat de Dret. Assassinats per combatre assassinats, segrests per contrarestar segrests, atemptats per respondre a altres atemptats. En resum, crims d'Estat, decidits des de les més altes instàncies del Govern, que ara l'ex ministre reconeix haver conegut en el seu moment, i la direcció dels quals assumeix quan afirma que va ser ell qui va ordenar determinades actuacions relacionades amb els crims que es van cometre.

Quan, somrient, Barrionuevo es nega a aportar noms i llinatges dels responsables d'aquell desgavell, tot i saber que aquells delictes ja han prescrit, està afirmant que ell era responsable de tots els crims de l'organització terrorista creada des del mateix Estat:

«Yo no puedo actuar contra los que están disparando desde mi trinchera, aunque hagan algún disparo equivocado. No puedo, así son las reglas. Yo me hago responsable de todo lo que ha ido mal en el Ministerio del Interior mientras he estado».

I com es evident, no aporta cap dada respecte del nivell de responsabilitat del que llavors era President del Govern, Felipe González, tot i que son molts els que han suposat que aquest no podia ignorar la implicació del Ministeri d'Interior, i la del Secretari d'Estat d'Interior, (condemnats en el judici i empresonats, encara que per pocs mesos) en una qüestió que va tenir una transcendència tan gran, de tal manera que el **Senyor X**, que es trobava a la cúpula de l'organització criminal, no podia ser altre que el màxim responsable del Govern de l'Estat.

Aposta, les imatges de Felipe González, Almunia i una bona part de la direcció nacional del PSOE, el 1998, a les portes de la presó de Guadalajara, acompanyant i abraçant Vera y Barrionuevo, quan aquests ingressaven a la presó, van resultar prou significatives, del seu nivell de compromís. Com va resultar igualment clarificador l'indult que, governant el PP, es va concedir als condemnats per terrorisme d'estat.

Així s'interpreta també la reiterada negativa conjunta de PP i PSOE a la creació de una Comissió d'Investigació, al Congrés dels Diputats, que pogués donar llum a tot el que va succeir en els anys de plom en els que s'ordenava matar i segrestar ciutadans des de les més altes instàncies de l'Estat. Te alguna cosa que veure amb el fet que, quan es debatia la conveniència o no de crear-la, un dels protagonistes, un alt comandament de la Guardia Civil, amenacés amb contar tot el que sabia, si es començava a estirar fil d'aquesta troca.

O el mateix fet que es procuri mantenir en el limb dels secrets d'Estat, les actuacions del GAL, quan han passat 40 anys d'aquells fets, i s'han jutjat i condemnat els responsables dels

mateixos. Quin interès es pot tenir en mantenir com a secret d'estat tot el que es refereix als GAL, si no es per por que surtin a la llum més pedaços bruts i s'arribi a deixernir qui va ser el vertader cap dels GAL, el Sr X,. el seu últim responsable polític, i si la pròpia Corona tenia coneixement del vertader abast d'aquest entramat.

Sigui com sigui, el secretisme amb el que es tracta aquesta i altres qüestions, fa un flac favor a la credibilitat de les institucions democràtiques de l'Estat i als polítics que les gestionen. Llum, més llum, reclamava Goethe al seu llit de mort, i enmig de la foscor amb la que alguns pretenen mantenir uns fets que avergonyeixen els demòcrates, sols la transparència pot retornar la credibilitat i la confiança en les institucions i en el propi sistema democràtic de la que tant necessitats esteim.